

APSTIPRINU:
SIA "Bulduru Dārzkopības vidusskola"
Valdes loceklis
..... Rafaels Joffe

2017. gada

Darba aizsardzības instrukcija apkures iekārtas operatoram Nr.16

1. Vispārīgās prasības:

1.1. Par apkures iekārtas operatoru atļauts strādāt personai:

- 1.1.1. kura ir apmācīta apkures katla apkalpošanā, kā arī apmācīta un atestēta par gāzes iekārtu apkalpošanu.
- 1.1.2. kura ir instruēta darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, elektrodrošībā;
- 1.1.3. kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- 1.1.4. kura ir apmācīta pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- 1.2.1. *fizikālie darba vides riska faktori* (apgaisojums, mitrums, temperatūra);
- 1.2.2. *psihoemocionālie darba vides riska faktori* (monotons darbs, saspringta psiholoģiskā situācija, paaugstināta atbildība);
- 1.2.3. *traumatisma darba vides riska faktori* (slidena vai nelīdzena grīdas virsma, mikrotraumas, karsti šķidrums, karstas virsmas, pakļūšana un pakrišana, nepareiza darba aprīkojuma izmantošana);
- 1.2.4. *ķīmiskie darba vides riska faktori* (ķīmisko līdzekļu ieelpošana, saskare ar ādu, putekļi);
- 1.2.5. *bioloģiskie darba vides riska faktori* (dažādu veidu saslimšanas);
- 1.2.6. *ergonomiskie darba vides riska faktori* (darbs stāvēt, biežas un atkārtotas kustības, smags darbs);
- 1.2.7. *putekļi* (organiskas izcelsmes putekļi, darba procesā radušies putekļi u.c.);
- 1.2.8. *organizatoriskie darba vides riska faktori* (darbinieku apmācības un instruktāžas, obligātās veselības pārbaudes u.c.).

1.3. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi:

- 1.3.1. darba un atpūtas režīma ievērošana;
- 1.3.2. ventilācija;
- 1.3.3. apgaismojums;
- 1.3.4. pasākumi stresa situāciju samazināšanai un novēršanai;
- 1.3.5. darba aizsardzības instrukciju ievērošana.

1.4. Individuālie aizsardzības līdzekļi:

- 1.4.1. aizsargcimdi (karstumu aizsargājoši cimdi);
- 1.4.2. aizsargapģērbs;
- 1.4.3. u.c.

1.5. Ugunsdrošības un sprādziendrošības prasības:

- 1.5.1. **aizliegts** tiešā darba vietas tuvumā rīkoties ar atklātu;
- 1.5.2. **aizliegts** uzglabāt kopā ķīmiskas vielas, kuras savstarpēji reaģējot var aizdegties vai veidot sprādziembīstamu gāzu maisījumu;
- 1.5.3. personai jābūt apmācītai kā rīkoties ar ugunsdzēsības aparātu, kā arī ugunsgrēka izcelšanās varbūtējos cēloņus un dzēšanas paņēmienus.
- 1.5.4. **aizliegts** darba vietā smēķēt;
- 1.5.5. ievērot ugunsdrošības instrukciju un rīcības plānu ugunsgrēka gadījumā.

1.6. Elektrodrošības prasības:

- 1.6.1. elektroierīču bojājuma gadījumos (deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) pārtraukt darbu (izslēgt) un ziņot darba devējam. Darbu uzsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi;
- 1.6.2. aizliegts veikt elektroierīču remontu;
- 1.6.3. pirms tīrīšanas vai pārvietošanas elektroietaises jāatslēdz no barošanas tīkla;
- 1.6.4. pamanot uz zemes nokritušus elektropārvades līniju vadus, netuvoties un neaiztikt tos. Nekavējoties ziņot par tiem attiecīgajiem energodienestiem;
- 1.6.5. neizmantojot bojātas rozetes;
- 1.6.6. nepieskarties neizolētiem vadiem;
- 1.6.7. ievērot instrukciju neelektrotehniskajam personālam.

1.7. Kārtība, kādā ziņo par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem:

- 1.7.1. bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi, palielināta vibrācija, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) nekavējoties pārtraukt darbu, izslēdzot darba aprīkojumu, ziņot tiešajam vadītājam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
- 1.7.2. darbu atsākt tikai tad, kad novērsti bojājumi.

1.8. Kārtība, kādā ziņo par darbā notikušu nelaimes gadījumu, avāriju vai citu ārkārtas gadījumu:

- 1.8.1. nekavējoties sniegt cietušajam pirmo palīdzību, izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību (tāl. 112, 113) un ziņot tiešajam vadītājam;

- 1.8.2. pārtraukt darbu un notikuma vietu atstāt neskartu;
- 1.8.3. ārkārtas situācijā nekavējoties ziņot tiešajam vadītājam par ugunsgrēku vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.

1.9. Darba higiēnas prasības:

- 1.9.1. ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- 1.9.2. pēc katra darba veikšanas mazgāt rokas;
- 1.9.3. personisko apģērbu un mantas novietot speciāli tam paredzētā vietā;
- 1.9.4. mazgāt rokas pēc darba, pirms ēšanas, pēc tualetes apmeklējuma, pēc saskares ar netīriem priekšmetiem vai materiāliem;
- 1.9.5. ievērot personisko higiēnu.

1.10. Saskaņā ar Darba aizsardzības likumu, par šīs instrukcijas neievērošanu, darba devējs var piemērot nodarbinātajiem disciplinārsodus par darba aizsardzības normatīvo aktu un citu darba aizsardzības noteikumu pārkāpumiem, kā arī darba devēja prasību neizpildi darba aizsardzības jautājumos.

1. Pārējām nepiederošām personām atrašanās katla telpā stingri aizliegta. Uz katlu mājas durvīm jābūt uzstādītai drošības zīmei „Nepiederošām personām kustība aizliegta”.
2. Gāzes apkures katla apkalpošana jāveic stingri ievērojot gāzes apkures katla ekspluatācijas instrukcijas prasības.
3. Aizliegts piekraut katlu māju un glabāt tajā nevajadzīgus materiālus vai priekšmetus. Ejām katlu telpā un izejām no tās vienmēr jābūt brīvām.
4. Atļauts darbināt gāzes apkures katlu bez apkalpojošā personāla tiešas klātbūtnes, jo apkures katls aprīkots ar automātiku, signalizāciju un aizsardzību, kas nodrošina tā drošu lietošanu un darbības pārtraukšanu, ja darba parametru novirzes no pieļaujamās normas apdraud katla darbību.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu:

- 2.1. rūpīgi apskatīt nodarbību vietu, pārliecināties par kārtību telpās un drošību.
- 2.2. novērst traumas veicinošo lietu esamību nodarbībā (piemēram, atbrīvojot pārvietošanās ejas no liekiem priekšmetiem).
- 2.3. ievērot personīgās higiēnas normas un prasības.
- 2.4. sagatavot nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus, pārbaudīt vizuāli vai individuālie aizsardzības līdzekļi nav bojāti, par bojātiem individuālie aizsardzības līdzekļiem ziņot skolas vadībai vai nozīmētai atbildīgai personai. Ja nepieciešamie individuālie aizsardzības līdzekļi ir bojāti, darbu neuzsākt.
- 2.5. pārbaudīt darbā nepieciešamās ierīces, priekšmetus, par bojātām ierīcēm jāziņo skolas vadībai vai to nozīmētai atbildīgai personai. Ja nepieciešamās ierīces ir bojātas, darbu neuzsākt.
- 2.6. neuzsākt darbu, ja ir slikta pašsajūta un ziņot par to tiešajam vadītājam.
- 2.7. Pirms gāzes apkures katla ieslēgšanas, pārbaudīt:
 - 2.7.1. visu katla agregātu tehnisko stāvokli;
 - 2.7.2. katla sazemējumu;
 - 2.7.3. gāzes vadu hermētiskumu, vai nav gāzes noplūdes;
 - 2.7.4. katla un apkures sistēmas ventiļu tehnisko stāvokli un tā atrašanos attiecīgi paredzētajā režīmā (atvērts vai aizvērts);

- 2.7.5. pārbaudīt spiedienu katla ūdens padeves sistēmā;
- 2.7.6. pārbaudīt ūdens un siltuma padeves sistēmu hermētiskumu;
- 2.7.7. katla automātikas, aizsardzības un signalizācijas darbību;
- 2.7.8. katlu mājas ventilācijas sistēmas darbību.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu:

- 3.1. katla gāzes aizdedzināšanu veikt tikai ar paredzēto automātisko aizdedzināšanas sistēmu.
- 3.2. pēc katla ieslēgšanas, pārliecināties, ka katls darbojas paredzētajā režīmā
- 3.3. visus katla un sistēmas apkopes un remonta darbus veikt tikai pie izslēgta katla, atslēgta sprieguma un aizgriezta gāzes padeves galvenā ventiļa.
- 3.4. par visiem pārbaudes un katla darbības laikā novērotajiem defektiem un neatbilstībām ziņot darbu vadītājam un darbu neuzsākt līdz neatbilstību novēršanai.
- 3.5. atstājot katlu māju, aizslēgt tās durvis, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu tajā.
- 3.6. katla darbības automātiskā režīmā laikā periodiski (no rīta, pusdienā un vakarā) pārliecināties, ka katls un tā sistēmas darbojas paredzētajā režīmā.
- 3.7. ja katla darbība tiek pārtraukta, izslēgt katlu, atslēgt spriegumu un aizvērt gāzes padeves galveno ventili.

3. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu:

- 3.1. par visiem notikumiem, konstatētajiem trūkumiem darba laikā ziņot iestādes vadībai.
- 3.2. savākt un sakārtot lietoto aprīkojumu, materiālus.
- 3.3. pārbaudīt telpu, apskatīt logus, baldus, solus, krēslus, vai tie nav bojāti, salauzti.
- 3.4. par bojātiem un nederīgiem uzskates līdzekļiem, citu aprīkojumu ziņot iestādes administrācijai.
- 3.5. bojāto aprīkojumu nodot remontā.
- 3.6. pirms telpas atstāšanas pārbaudīt, vai ir aizgriezti visi ūdens krāni, nostiprināti logi, izslēgts elektriskais apgaismojums.
- 3.7. sakārtot savu darba vietu.
- 3.8. aizejot, aizslēgt telpas.

4. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās:

- 4.1. situācijās, kas var novest pie katla avārijas vai nelaiemes gadījuma, nekavējoties pārtraukt katla darbu, veikt pasākumus to novēršanai un ziņot par to tiešajam vadītājam.
- 4.2. ja noticis nelaiemes gadījums vai arī darbinieks nejūtas vesels un sava veselības stāvokļa strauju pasliktināšanos var saistīt ar veicamo darbu:
 - pārtraukt darbu un informēt tiešo vadītāju;
 - nelaiemes un traumu gadījumos darba vietā nekavējoties iespēju robežās sniegt pirmo palīdzību (skat. Instrukcija pirmās palīdzības sniegšanai) un nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību;
 - darba vietu saglabāt tādā stāvoklī, kādā notika nelaiemes gadījums, ja tas neapdraud citu cilvēku dzīvību, neizraisa avāriju, ugunsgrēku un netraucē darba procesu.
- 4.3. darbiniekam ir jābūt informētam, kur darba vietā ir pieejama medicīniskās palīdzības aptieciņa un jāprot to lietot.
- 4.4. gāzes noplūdes gadījumā, aizvērt gāzes padeves galveno ventili un ziņot gāzes avārijas dienestam.

4.5. aizdegšanās un ugunsgrēka gadījumā, aizvērt gāzes padeves galveno ventili, izsaukt ugunsdzēsības dienestu pa tel.**112**. Līdz ugunsdzēsības vai glābšanas dienestu ierašanās brīdim, sākt dzēst ugunsgrēka perēkli ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsšanas līdzekļiem (ugunsdzēsamie aparāti, smiltis, iekšējais ugunsdzēsības krāns, ja aizdegšanās nav saistīta ar elektroietaisēm) un rīkoties saskaņā ar tiešā vadītāja vai citas atbildīgās amatpersonas norādījumiem.

Sastādīja:	Paraksts:	Datums:
SIA „Media Control” darba aizsardzības speciālists Anīta Garkalne		07.08.2017.
Darba aizsardzības instrukcija ir pārskatīta:	Paraksts:	Datums: